

DISKUSJONS-BULLETTIN

OM

PRINSIPP-PROGRAMMET

Nr 5-84

AKP(ml)
kr. 10,-

INTELLIGENT - EMOJIS

NO

TECHNICAL - EMOJIS

5-3-11

TECHNICAL - EMOJIS

KRITIKK AV FLERTALLSFORSLAGET.

Denne artikkelen skal ta opp en del tråder i den pågående programdebatten om sosialisme i Norge. Artikkelen er bygd opp rundt 4 påstander:

- 1) "Arbeidsdelinga" har blitt gjort til et uangripelig begrep som forklarer alle problemene under sosialismen.
- 2) Flertallets forslag til prinsipp-program er et kriseprogram for sosialismen.
- 3) 84-utkastet til sosialismekapittelet er en boomerang fra 1980-landsmøtet, og inneholder like mange frierier til høyresida som vage formuleringer og løfter til "venstresida".
- 4) 84-utkastet representerer ikke nytenking. Det tar stilling til hva som er hovedårsaken til kontrarevolusjon under sosialismen. Det tar ikke opp iseg det materielle grunnlaget for sosialisme i Norge.

"Arbeidsdelinga"

Pål Steigan sier i Debattbulletin nr4: "Sjølsagt ønsker vi at arbeiderklassen skal ta makta mest mulig direkte.....i motsetning til KB mener vi at det finnes store objektive hindringer for at arbeiderklassen kan klare det med det første. Det er nettopp i disse hindringene, som ligger i arbeidsdelinga, som gjør at samfunnet også etter revolusjonen vil være delt i klasser." Dette er blitt det nye populær-uttrykket for forsvarerne av flertallsforslaget. Ingen har kunna forklare meg hva de mener med dette uttrykket, eller hvordan de forestiller seg at delinga skal oppheves.

Den Marx'ske bruken av ordet arbeidsdeling omhandler 4 grunnleggende motsigelser i samfunnet. Grovt sett er disse motsigelsene:

- motsigelsen mellom kvinner og menn
- by og land
- åndelig og manuelt arbeid
- styrende og styrte

Arbeidsdelinga har også oppstått internasjonalt. David Ricardo var den første til å lage en økonomisk teori for "nødvendigheten" av ei slik arbeidsdeling.

Arbeidsdeling er ikke et begrep vi kan ha et entydig og såkalt objektivt forhold til. Det er en arbeidsdeling mellom fagfolk og ufaglærte idag som bygger på at den ene har utdanning, den andre ikke. De kan muligens utføre de samme prosessene, men den ene har høyere lønn og kan kreve fagbeskyttelse av sin stilling. Oftest er disse grensene reelle, men de trenger ikke være det. Vi har et arbeidsmarked som er sterkt kjønnsdelt. Kvinner mangler utdanning, mister anseinitet ved fødsler osv. Vi har arbeidsdeling mellom styrende og styrte. Ikke minst har vi ei internasjonal arbeidsdeling som baserer seg på imperialisme. Noen land produserer få produkter og dør av fattigdom, mens andre produserer ferdigvarer og dør av hjertekarsykdommer. Må arbeidsdelinga være slik? Å være kommunist vil si å innse at produksjonsforholda i dette samfunnet på et visst tidspunkt vil hindre ei videre utvikling av produktivkreftene. M.a.o:

struktur. måten samfunnet er organisert på er til hinder
 for utviklinga av den materielle basisen. Vi er for klassens
 opphevelse, dette er ifølge marxismen en uungåelig prosess.
 Ifølge marxismen må arbeidsdelinga, som var grunnlaget for at
 klassene oppsto, oppheves for at dette skal kunne skje. Vår
 politikk for hvordan arbeidsdelinga skal kunne brytes ned er
 derfor sentral i debatten om et sosialistisk program. Med lavt
 utvikla produktivkrefter er det ikke nok verdier å fordele, og
 folk må jobbe seg halvt ihjel for å få samfunnet i drift. Vårt
 samfunn har store verdier å fordele - vi har et trykkesystem som
 sikrer alderdommen til folk, ingen dauter om de blir arbeidsledige
 osv. Vi kan med fullt overlegg kreve 6-timers arbeidsdag. Dette
 er vår materielle basis, og dette er vår kapitalisme. De som ikke
 skjønner at dette skaper helt andre forutsetninger for
 sosialismen enn sosialismen i Sovjet i 1917 har skjont lite av
 hva høyt utvikla produktivkrefter vil si. (Jeg tar ikke opp
 forholdet til internasjonal økonomi.) Når PS bruker
 arbeidsdelinga som argument mot at arbeiderklassen skal styre seg
 sjøl og samfunnet, blir han i beste fall konservativ dersom han
 ikke straks legger til hvordan arbeidsdelinga skal oppheves.
 Flere steder gjør PS seg til talsmann for at utviklinga av
 produktivkreftene gjør det lettere å oppheve arbeidsdelinga.
 Dette er i og for seg riktig. Økt fritid kan brukes på utdanning,
 som kan brukes til å organisere felleskap
 (bedrifter, skoler, borettslag osv.) Dette kan gi grunnlag for å
 redusere kløften mellom styrende og styrte. Mener PS det er mulig
 å oppheve det kjønnsdelte arbeidsmarkedet relativt raskt etter en
 sosialistisk revolusjon? Dersom vi har et kjønnsdelt
 arbeidsmarked pga kvinners manglende utdanning er det relativt
 enkelt å bote på dette. Skyldes det mangel på daghjem og
 barnehager er dette også mulig å rette på relativt raskt. Skyldes
 dette tradisjonelle manns- og kvinneroller er det mulig å føre
 kampanjer mot slike, og skape en ny kvinne-manns identifikasjon.
 De to første sakene er materielle, de kan rettes opp ved
 endringer i budsjetta, det siste er langt vanskeligere. Jeg
 trekker fram dette fordi det er en debatt om sosialismen som kan
 gjøres konkret. Det kan virke mobiliserende, fordi den viser
 hvilke muligheter sosialismen kan gi oss her i Norge. Denne
 debatten er langt mer konstruktiv enn en debatt som slår fast at
 pga arbeidsdelinga er alt svært vanskelig.

Kriseprogram.

Klassekampen i samfunnet har ligget nede. Maoistpartiene i Vetsen
 har knekt sammen. Kultur-revolusjonen i Kina blei erstatta av
 "real sosialisme". Dårlige tider for tru på et nytt samfunn. Jeg
 mener dette kommer til uttrykk i hele flertallets forslag til
 Prinsipp-program. Arbeiderklassen skal ikke ta del i makt og
 beslutninger før "det er mogleg". (2) Revolusjonen skal velge ei
 revolusjonær regjering som skal bryte ned viktige deler av
 statsapparatet. (3) Ei målsetting er at flest mulig av
 statsbyråkratene skal være valgt og ha arbeiderlønn. (4) Planen
 skal diskuteres "så langt råd er av dei arbeidande massane
 sjølve". (5) Alle disse formuleringene i programmet er vage og
 uklare. Tidligere programmer og all historie har vist at dersom
 arbeiderklassen og bøndene skal ha mulighet til å gjøre

revolusjon, må to (minst) forutsetninger være til stede. Vellykka revolusjoner forutsetter at borgerskapet ikke lenger har vært i stand til å lede staten. Og den nye herskerklassen må sjøl ha bygd opp et maktapparat til sitt bruk slik at den kan overta makta i staten og samfunnet. Våre teorier om sosialismen bygger - i motsetning til SV - på at vi ikke kan overta det gamle statsapparatet. Dette aspektet er utilgivelig uklart i flertallsforslaget. "Revolusjonen" sikrer makta til ei revolusjonær regjering. Ikke de revolusjonære massene, maktapparatet ser ut til å være oppbygd omtrent som nå. I Sovjet var det Sovjetene som valgte regjering gjennom den allrussiske sovjetkongressen. "Revolusjonen" kan ikke handle - her sikre makta til ei regjering. De som etterlyser klarhet og presise formuleringer bør gå over med rødblyanten en gang til.

Det har heller ikke vært god marxisme at ikke de revolusjonære massene skaper en stat etter egne behov. I flertallets forslag er det regjeringa som skal bryte ned viktige deler av statsapparatet, ikke de revolusjonære folkemassene. At jeg kaller dette et kriseforslag skyldes at jeg mener flertallet ikke har evna å se noen mulig revolusjonær situasjon i det hele tatt i vårt land. Dette skyldes dårlige konjunkturer for klassekampen, men også et dårlig grep om norsk virkelighet. Dette siste kommer også til uttrykk i den profilen som er lagt på "demokrati" og "folkeviljen". Jeg skal behandle dette nærmere under del 4.

Boomerang.

Høyresida i programdebatten foran forrige landsmøte stilte krav om oppgjør med kominterntradisjonen. I hovedsak var dette et krav om flere partier, ikke undertrykking av meningsmotstandere under sosialismen. Denne fløyen så seg ikke fornøyd med Maos teorier om "hundre blomster og hundre tankeretninger". De krevde at AKP måtte ta avstand fra all undertrykking i kommunismens navn. Dette har skjedd i dette programmet. Men samtidig som flertallet gir, tar de like mye. Fortsatt finnes venstredogmatikere som ser partiet som eneste botemiddel mot kontrarevolusjon. Disse skal forenes med de som ser kommunistpartiet som hovedårsaken til kontrarevolusjon. Side 69: "AKP(m-1)'s line for utviklinga av proletarietets demokratiske diktatur i Noreg bygger på demokratisk diskusjon og åpen politisk kamp blant dei som støt sosialismen". På side 74 står derimot at "Det kommunistiske partiet vil altså respektera det sosialistiske demokratiet og folkeviljen". Bortsett fra at dette er svært vage begreper åpner dette for partidiktatur, og beinhard undertrykking av de som ikke støtter sosialismen - definert av AKP(m-1). Dersom dette er flertallets sosialisme er den dårlig kort. Et lite mindretall (regjeringa) skal bryte ned statsapparatet, og den politiske kampen skal være åpen kun for de som støtter sosialismen.

Gammalt piss på ny flaske.

Jeg mener flertallet har tatt standpunkt for at kontrarevolusjonen sannsynligvis vil komme dersom ikke "demokratiet", "folkeviljen", organisasjons-retten, taleretten osv. overholdes. Dette er ikke noe nytt i kommunistisk historie. Flertallet har ikke tatt oppgjør med kominterntradisjonen i

revolusjon lager program for arbeiderklassen, som sier at arbeidere skal få ta del i beslutningene langt inn i framtida, trur jeg det kan bli vanskelig å stjele tilhengere fra oppvåkete sosialdemokrater. Å ha en sosialistisk økonomi, som ikke er kapitalistisk statsdrift, (jfr.s.19) må jo bygge på en annen beslutningsstruktur enn den kapitalistiske. At sosialdemokratiet kjører på deltakerdemokrati har vært ei nødvendig utvikling av statsmonopolkapitalismen. Alle deler av maskineriet er tett sammenvevd. Dette krever arbeidsro. Klassesamarbeid. Åssen har flertallet i programkomiteen tenkt seg å holde arbeidsfolk i sjakk? Ikke skal de ta del i beslutningene. De skal få utdanning sånn at kan konkurrere med ekspertene.(8) Jeg trudde, at sosialisme betydde andre produksjonsforhold, at ei videre utvikling av produktivkreftene krevde dette. Klassesamarbeid har vært svaret på ei fortsatt utvikling av produktivkreftene for sosialdemokratiet. Arbeidsløsheten, krever nye løsninger, dataalderen betyr mengder av fritid. Arbeidsfolk kan ikke bruke fritida til å bli herskende klasse. Er det ikke kommunisters oppgave å vise mulighetene? Jeg syns ikke det skal så alt for store anstrengelser til å skjønne at verden kan se helt anderledes ut - fordi produktivkreftene er høyt utvikla, og folk har et høyt utvikla kulturellt nivå.

Trur vi på arbeidsfolk? Ingen er reddere eksperter og forstå-seg-påere enn arbeidsfolk. Dette er det mest effektive middelet til å holde arbeiderklassen nede. Hva skjer når arbeidsfolk trur på egne krefter? Vi bør minnes Tyssedal, Sulis, Jøtularbeiderne. Det finnes enorme krefter, en enorm fantasi og skaperevne. Det kan tenkes at dette samfunnet går til helvete - at vi faktisk overlever det hele. Jeg tviler på at folk venter til nye forstå-seg-påere og eksperter forteller dem at de for all del ikke mp gripe makta før de samme ekspertene sider at "dette er mulig".

Kjersti Botnedal

- 1)Marx: Verker i utvalg 2:"Fra den tyske ideologi."
- 2)s.58, 5.1.3. nest siste avsnitt
- 3)s.58, 5.1.3.
- 4)s.63, 5.5.5. andre avsnitt
- 5)s.60 5.4.3. første avsnitt
- 6)s.58 5.1.3.
- 7) NOU 1980:7 Demokrati og politiske ressurser, av G.Hernes og W.Martinussen.
- 8)s.61,5.4.6.

ARBEIDSDELING OG ORGANISASJONSTEORI

I en artikkel 14. august går Kjersti Botnedal videre på sin argumentasjon om arbeidsdelinga under sosialismen. Hun siterer Marx om arbeidsdelinga i den kapitalistiske bedriften og trekker følgende slutning: "Det er et sentralt poeng hos Marx at denne arbeidsdelinga i bedriften tilhører den kapitalistiske produksjonsmåten, at det tekniske grunnlaget på langt nær krever denne arbeidsdelinga."

Jeg trur at dette er en uriktig sammenfatning av Marx sitt syn. I "Forordet til kritikken av den politiske økonomien" skriver han at de produksjonsforholda menneskene inngår med hverandre i produksjonen er uavhengig av deres vilje og at de samsvarer med et bestemt nivå i utviklinga av deres materielle produktivkrefter.

Som vi ser knytter Marx her arbeidsdelinga i produksjonen nært til nettopp produktivkreftene. Jeg er enig med Kjersti Botnedal i at vi bør diskutere dette mest mulig vitenskaplig. Og da kommer vi ikke unna det faktum at det var dette Marx hevda gjentatte ganger.

KB kritiserer Lenin fordi han angivelig lovpriste organisasjonsteoretikeren Taylor. Hun antyder at dette kan bidra til å forklare klassesdelinga i Sovjetstaten. Sånn jeg forstår henne var det altså en organisasjonsteori som så og si satte seg igjennom overfor samfunnet. Jeg oppfatter dette akkurat stikk motsatt. Når Lenin kunne finne noe nyttig hos Taylor var det fordi Lenin og Taylor sto overfor samme typen teknologi. I et samfunn der produksjonen bygger på masseproduksjon i store serier, krever det at enkle arbeidsoperasjoner gjentas i det uendelige. Dette gjelder enten bedriften eies av kapitalister eller av proletariatet. Ingen organisasjonsteori kan endre på dette. Det er ikke teoriene som strukturerer samfunnet, tvert om er teoriene bare mer eller mindre gode gjenspeilinger av de materielle forholda i samfunnet. Det er ikke menneskenes bevissthet som skaper deres tilværelse, men omvendt deres samfunnsmessige tilværelse som skaper deres bevissthet.

Hvis jeg har rett i dette betyr det at sjøl om arbeiderklassen erobrer makta over staten, så vil den i lang tid fortsette å være nettopp en arbeiderklasse som bruker mesteparten av tida si på den reine produksjonen. Det betyr at det materielt i samfunnet vil eksistere et objektivt grunnlag for klassesdeling, og dermed også for klassekamp. Jeg trur ikke mye på den "direkte makta" i et samfunn der f.eks. 4/5 av befolkninga må jobbe 10 timer i døgnet på jorda for at samfunnet skal ha nesten nok å spise.

Hvis KB har rett burde det være mulig å lage en avansert organisasjonsteori som kunne avskaffe klasseskillene med en gang uten hensyn til hvilket nivå produktivkreftene er på. I så fall ville det være meningsløst å fortsette å snakke om klasser og klassekamp. I så fall er også ånden overordna materien. Og da er det nok flere ting i vår teori som trenger en justering.

Pål Steigan

7

UTTALELSE OM KAP.5 I NYTT PRINSIPPROGRAMFORSLAG

1) Laget er enig om at Botnedals forslag til kap.5 ikke bør legges til grunn. Det undervurderer problemene med å sikre arbeiderklassen makta under sosialismen. Det drar i utopisk retning.

2) Laget er enig i betydninga av demokrati og demokratiske rettigheter. Men det er en opplagt svakhet at demokratiske rettigheter i for stor grad blandes sammen med maktspørsmålet. Demokratiske rettigheter er ikke automatisk makt over samfunnsutviklinga.

3) Flertallsforslaget understreker riktig at det vil være en prosess fra den sosialistiske revoslusjonen til arbeiderklassen direkte styrer maktutviklinga. Problemene med arbeidsdelinga, arbeidets lengde (produktivkreftene), behovet for særegne byråkrater kan ikke understrekes nok. Dette åpner for hvor viktig kampen mot at byråkratene utvikler seg til herskende klasse er.

4) Men flertallsforslaget gjør en viktig feil her. "Når det er mogeleg må makt og beslutningar overførast til det arbeidande folket direkte" "arbeiderklassens og folket må trekkjast med..."etc.etc. Flere uttalelser i denne retninga kunne trekkes fram. Det første problemet er at disse setningene mangler subjekt. (Hvem trekker hvem med?) Men sosialismen framstilles som at en ledergruppering gir arbeiderklassen større og større makt etterhvert som, og helt avhengig av, utviklinga av produktivkreftene. Mao sloss mot sånne linjer. Hele tida mp privilegerte sjikt bekjempes, arbeiderklassen må kjempe for direkte makt på alle tenkelige måter, den politiske kampen må utvikles for å sikre at utviklinga går i riktig retning. Dette poenget kan sjølsagt utdypes i det uendelige. Men produktivkreftenes ubønnhørlige frammarsj gjennom historia som frigjør menneskene, eller er utviklinga avhengig av folkets kamp.

5) Prinsippprogrammet legger grunnlaget for en drøfting av dette gjennom kap.2. I kap.5 tildekkes denne motsigelsen, og det er en farlig byråkrattening som stikker hoven fram fra tid til annen. Dette må lukes ut med hard hand fra programmet. Det må, for å si det litt frasete, dras i maoistisk retning. Dette er et veivalg partiet står overfor, og det må fram i prinsippprogramdiskusjonen.

6) I dag forsøkes maktspørsmålet løst gjennom en konkret modell. (Valg til folkevalgt forsamling som velger regjering). Som alle veit løser ikke dette problemet med å sikre arbeiderklassens makt. Tidligere "løste" vi dette med partiet. (Partiet utøver makt på vegne av proletariatet). Sannsynligvis er det i dag umulig å framstille kampen for å sikre demokrati, arbeiderklassens makt og at samfunnet utvikler seg mot kommunismen på en god og detaljert måte. Vi er henvist til å framstille vår holdning og våre prinsipper. La oss gjøre det. Vi bør sannsynligvis i tillegg antyde en skisse av en formell styringsform (f.eks. den som prinsippprogrammet legger opp til) men det bør i enda sterkere grad understrekes at det er kampen som vil avgjøre hvilken retning samfunnet tar (uansett "styringsformskisse") La oss ikke lure oss sjøl og massene.

7) En viktig kritikk er programmets form. Kortere og mer prinsippielt. Mange i laget mener også at det utsendte forslagens form er uforståelig.(Selve trykksaken, med høyre og venstre-spalter).

Audun

DISTRIKTSMØTEVEDTAK FRA VESTFOLD

1. Kommunismen.

Distriktsårsmøtet (DM) støtter at prinsippprogrammet må legge stor vekt på at målsettinga vår er det kommunisitiske samfunnet. Sosialismen - med proletariatets demokratiske diktatur - er bare et overgangssamfunn mellom kapitalismen og kommunismen. Uten en stadig revolusjonering av det sosialistiske samfunnet i retning kommunismen, så vil dette samfunnet gjennomgå en kontrarevolusjon.

2. Hovedfaren for kontrarevolusjon ligger - alment, men sjølsagt ikke alltid - i den samfunnsmessige arbeidsdelinga som sosialismen overtar etter det førrevolusjonære samfunnet. I en lang periode under sosialismen vil skillet mellom kroppsarbeid/åndsarbeid - mann/kvinne, by/land bestå. Denne ulikheten i produksjonen vil gi ulikhet i fordeling av samfunnsgodene og danne grunnlaget for privateiendom og nye utbyttingsforhold. Denne ulikheten vil komme til uttrykk i økonomien gjennom varebytte og borgerlig rett. Derfor må klassekampen under proletariatets demokratiske diktatur hele tida ta sikte mot å rive ned arbeidsdelinga mellom styrende og bestyrte, mellom intellektuelle og arbeidere, mellom by og land og mellom kjønna.

3. Erfaringene fra de sosialistiske landa - og kontrarevolusjonene - viser at ei linje mot kontrarevolusjon særlig må legge vekt på at:

a) Arbeiderklassen og allierte må føre en kontinuerlig klassekamp mot borgerlig innflytelse, mot at byråkratiet styrker privilegiene sine - og for kommunismen.

b) At det er nødvendig med et sterkt kommunistparti som må gå i spissen for den kampen arbeiderklassen og dens allierte må føre for kommunismen. Det er avgjørende at dette partiet ikke utvikler seg til et vedheng til statsbyråkratiet.

c) At det blir utvikla et demokrati - og raust med demokratiske rettigheter - for arbeiderklassen og folket. (Mao definerer "folket" som de klasser og sjikt som har objektive interesser av å gå sammen med proletariatet for å kjempe for revolusjon.)

4. Statsforma under sosialismen må være proletariatets demokratiske diktatur. Arbeiderklassen må lede staten og klassekampen, men kan ikke seire i kampen for kommunismen uten gjennom en klasseallianse med andre klasser og lag - slik det er slått fast i partiets nåværende prinsippprogram. Dette må også bety at demokratiet under sosialismen også må omfatte arbeiderklassens allierte - og at disse må ta del i utøvelsen av statsmakta.

Målbevisst nedbryting av arbeidsdelinga og gradvis øking av massenes direkte politiske og administrative ledelse. Mens dette skjer må arbeiderklassen opprettholde ei sterk statsmakt. Motsetninga mellom på den ene siden å måtte ha ei sterk statsmakt og på den andre siden gradvis å overføre den politiske og administrative ledelse direkte til folket må løses konkret under hele perioden med proletariatets demokratiske diktatur.

5. Vi tar avstand fra ideen om at det sosialistiske demokratiet kan bygges på en videreutvikling av det politiske systemet under kapitalismen. Det borgerlige formaldemokrati gor et skinn av at folket bestemmer gjennom stemmeretten, men all reell makt ligger hos

kapitalistene og det borgerlige statsbyråkratiet. Det sosialistiske demokratiet må derfor være noe kvalitativt nytt og annet. Det må sikre at arbeiderklassen og folket den virkelige makta - dels direkte - dels indirekte gjennom valg av representanter til folkevalgte forsamlinger. Under sosialismen vil en del rettigheter skifte klasseinnhold. Dette gjelder f.eks. ytringsfriheten som vil gå fra en borgerlig demokratisk rettighet til en sosialistisk demokratisk rettighet etter at revolusjonen har fratatt borgerskapet pengesekken som basis for sin propaganda. Under sosialismen vil det også bli utvikla nye former for sosialistiske demokratiske rettigheter. Et eksempel på dette er arbeiderkvotering som sikrer arbeiderklassen skikkelig representasjon i de folkevalgte organene.

6. I de sosialistiske landa til nå har det meste av makta vært konsentrert hos ei lita gruppe i spissen for regjeringa og kommunistpartiet. Teorien om "monolittisk enhet" - dvs. at ledelsens standpunkter skal godtas automatisk nedover i organisasjonen - er skadelig fordi det svekker arbeiderklassen og det arbeideidende folkets skaperkraft. AKPs linje for proletariats demokratiske diktatur må være å utvikle demokratisk diskusjon i det arbeidende folket, og blant alle dem som respekterer det sosialistiske samfunnets spilleregler. Regjeringa må stå ansvarlig overfor nasjonalforsamlinga. Kommunistpartiet må respektere vedtak som er fatta i demokratisk valgte forsamlinger - og har ikke på noe område av samfunnslivet noe krav om å diktere over regjeringa og nasjonalforsamlingen.

7. Hovedmetoden for å undertrykke borgerskapet er at arbeiderklassen og folket demokratisk diskuterer - og retter klassekampen mot - borgerlig politikk, byråkrati og kapitalistiske tendenser. Statsapparatets tiltak overfor slike borgerlige tendenser blir virkningsløse om de ikke bygger på folkelige, demokratiske massebevegelser. Statens undertrykking av kontrarevolusjonen må bygge på - og være et supplement til den kampen folket og de folkevalgte organisasjonene fører på dette området. Diktaturet over borgerskapet forutsetter altså demokrati for folket. Diktaturet må rettes mot borgerskapet som klasse. Dvs. å konfiskere bank, finans og privat storindustri, stadig innskrenke bruk av småkapitalistisk småproduksjon, til slutt avskaffe all form for eiendom ved å oppheve arbeidsdeling.

8. I Norge er produktivkreftene så langt utvikla at en sosialistisk revolusjon raskt kan åpne muligheten for sosialistiske produksjonsforhold som er mer framskredne enn de vi kjenner fra noen tidligere sosialistiske land. Mer framskredne produksjonsforhold som gir arbeiderklassen og folket reell makt vil også frigjøre skaperkraft som kan utvikle produktivkreftene ytterligere. DM går imot ideen om at utviklinga av sosialistiske produksjonsforhold og et framskredent demokrati for arbeiderklassen og folket står i veien for en videreutvikling av produktivkreftene. Tvert om vil DM slå fast at en planøkonomi som ikke er bygd på demokrati nødvendigvis vil bli subjektivistisk, byråkratisk - og etterhvert vil bli innretta på interessene til statsbyråkratiet.

9. Kommunistpartiet. Den viktigste forutsetninga for at det kommunistiske samfunnet skal bli mulig er at det finnes et sterkt og ledende kommunistparti som er istand til å peke ut utviklingsvegen for det sosialistiske samfunnet - og til å mobilisere arbeiderklassen og

folket til å gå denne vegen. Kommunistpartiets bevisste kommunistiske ledelse er nødvendig fordi den spontane utviklinga under sosialismen peker i retning kontrarevolusjon - og fordi motkreftene er sterke. Derfor blir også linjekampen i partiet sjøl - og mot dem Mao kalte for kapitalistvandrere - av avgjørende betydning. Under sosialismen vil partiet ha den motsetningfylte oppgaven å lede både staten og klassekampen. Vi forutsetter at sosialismen blir bygd opp etter en revolusjon hvor kommunistene har stått i spissen og fått stor tillit - og stor støtte for politikken sin. Kommunistpartiet må slåss for å vinne oppslutning for sine ideer innafor staten - og for å bli valgt inn i viktige posisjoner. Om kommunistpartiet ikke makter å vinne oppslutning om deler av politikken sin, må det gjøre kompromiss. Dersom partiet får flertallet mot seg må det respektere dette - og heller ta en ny kamp for å vinne fram gjennom overbevisning. Dersom samfunnet skulle utvikle seg i en retning som gjør faren for kontrarevolusjon akutt - må kommunistpartiet forene seg med alle som vil forsvare sosialismen - og med utgangspunkt i unntakslovgiving - kjempe med alle middel mot at det nye borgerskap greier å gjenreise kapitalismen.

10. Hindre degenerering av partiet. Kommunistpartiet må kjempe mot å degenerere - og mot å bli et regjeringsparti for den statskapitalistiske overklassen - slik det har skjedd i mange tidligere sosialistiske land. Et kjernesporsmål her, er å kjempe mot at partiet og statsbyråkratiet vokser sammen. Partiet må få stor innflytelse i statsapparatet, men ikke over statens styringsoppgaver. Flertallet av partimedlemmene og flertallet i partiledelsen, må være vanlige arbeidsfolk som står i sitt vanlige arbeid - og kan gå i spissen for klassekampen ute i samfunnet. Partiet må kjempe mot alle privilegier for sine medlemmer.

11. DM er mot at partiet skal ha noen grunnlovsfesta særstilling i det sosialistiske samfunnet.

12. Kjernen i proletariatets demokratiske diktatur er våpenmakta. For å kunne kontrollere statsmakta må arbeiderklassen ha kontroll over de væpna styrkene. Proletariatets demokratiske diktatur kan ikke bygge på den gamle hæren, men må organisere en ny hær på grunnlag av de væpnede styrkene som sikret seieren i den sosialistiske revolusjonen, og må bygge på folkevæpning. Kommunistpartiet må spille en ledende rolle innafor militærvesenet. Konstitusjonelt må militærvesenet være underordna regjeringa og nasjonalforsamlinga. Den militære kommandoen må ligge hos offiserer som er lojale mot sosialismen. Det må legges stor vekt på politisk skolering og politisk demokrati i hæren. Offiserene må tjenestegjøre som menige og det må utvikles et nært samarbeide med arbeiderklassen og dens allierte.

13. Klassekampen under kommunistpartiets ledelse. Arbeiderklassen må bli bevisst sin egen oppgave under sosialismen, først organisere seg som den vikrelig herskende klassen - dernest overflødiggjøre seg sjøl ved å lede samfunnet fram til kommunismen. Denne innfløkte og sammensatte klassekampen innebærer bl.a:

- Ekspropriere og undertrykke det gamle borgerskapet
- Mobilisere allierte i kampen for sosialismen og kommunismen.
- Bekjempe at byråkrater - og eksperter - utvikler sine egne

privilegier, tar avgjørelser til fordel for seg sjøl og konsoliderer makta si.

-Treffe særegne tiltak i forhold til kvinneundertrykking.

-Treffe særegne tiltak for å sikre kvinners deltagelse i samfunnsplanleggingen, i produksjonslivet og i utøvelsen av statsmakta.

-Bekjempe parti og statsleder "som går den kapitalistiske vegen".

-Kjempe for en planøkonomi - og for en stadig innskrenking av markedsøkonomien.

-Utvikle organer å utøve makta si igjennom, i staten og på den enkelte arbeidsplassen.

-Utvikle produktivkreftene sånn at arbeidsfolk får frigitt mye tid til annen virksomhet enn nødvendig arbeid.

-Skolere seg politisk, økonomisk og teknologisk. Utvikle "arbeiderskole og universiteter" i tilknytning til bedriftene.

-Lære opp intellektuelle til å delta i manuelt arbeid.

-Utøve arbeiderkontroll over bedrifts- og statsbyråkratiet, og etterhvert ta over styrende funksjoner sjøl.

-Danne grupper hvor arbeidere, eksperter og byråkrater i bedriftene og i staten samarbeider om å styre som et ledd i kampen for å oppheve arbeidsdelinga. Innføre rotasjonsordninger i arbeids- og organisasjonslivet.

-Bekjempe manglende sjøltillit, egoisme, rasisme, kvinneforalt, arbeider- og bondehets og annen reaksjonær ideologi.

Kjempe for å styrke klassens fellesinteresser på bekostning av særinteresser - og langsiktige interesser på bekostning av de kortsiktige interessene.

-Kjempe for å begrense borgerlig rett - og for en stadig utjamning i fordelinga av godene.

KVINNEKAMPEN

14. Kvinnekampens strategiske vekt:

Kvinnene utgjør i dag (1984) halve arbeiderklassen. Kvinnene er særegent undertrykt som kjønn. For å oppnå kvinnefrigjøring trengs sosialisme og kommunisme. Dette gjør kvinnene til en svært viktig drivkraft i revolusjonen, og i kampen for å utvikle sosialismen til kommunismen (som innebærer full kvinnefrigjøring).

Strategi.

a) den samfunnsmessige arbeidsdelinga må oppheves, både den private og samfunnsmessige.

b) familien må avskaffes som økonomisk enhet.

Det krever:

a) ideologisk kamp: (for betydninga av kvinnekampen, for å styrke enheten mellom kvinnekampen og klassekampen, mot samfunnshets og mot menns eiendom, makt og privilegier, mot menns individuelle undertrykking av kvinnene)

Denne ideologiske kampen er helt nødvendig for å få til en:

b) grunnleggende endring i produksjonsforholda:

- reell arbeidsrett for kvinner

- arbeidspløikt for kvinner

- tiltak mot kjønnsmessig skjeiv rekruttering til utdanning og yrker.

- særrettigheter for kvinner.

- særplikter for menn.

-mer og mer av det private hus- og omsorgsarbeidet gjøres samfunnsmessig.

Disse endringene må skje så raskt som mulig og er helt nødvendige for at utviklingen av produktivkreftene skal komme kvinnnekampem til gode.

c)Utvikling av produktivkreftene:

-slik at mer og mer av det private hus- og omsorgsarbeidet kan gjøres samfunnsmessig.

-slik at kvinnene får bedre og bedre kår for deltagelse i samfunnslivet på alle områder.

d)Kvinnekampens forropp:

-det kommunistiske partiet hvor også mennene må delta i denne kampen.

e)Særegen kvinneorganisering.

-erfaringene fra tidligere sosialistiske land viser at det vil være nødvendig med en sterk organisert og sjølstendig kvinnebevegelse under sosialismen.

15. I tråd med resten av dette vedtaket vil DM slutte seg til hovedretninga i det framlagte prinsipprogram-utkastets behandling av sosialismen og kommunismen. Samtidig vil DM avvise hovedretninga i den kritikken som har kritisert prinsipp-programutkastet for å være revisjonistisk. PPU har imidlertid vært en pådriver for å få fortgang i demokrati-diskusjonen, som har gjort at standpunktene i debatten nå har bevega seg til venstre. Vi avviser PPU for å være et revisjonistisk dokument. Det er/var et grunnlag for diskusjon.

TILLEGSFORSLAG TIL PPU, KAP 3.

Mot alle atomvåpen.

Atomvåpnene er de mest ødeleggende terrorvåpen menneskeheten har sett. Fra imperialistenes synsvinkel er atomraketter nyttige våpen: Slagkraftige, raske og uavhengige av hærens kampmoral. I fredstid atomvåpnene brukes til å skremme mindre land til underordning og ettergivenhet. Idag bruker særlig Sovjet dette overfor land i Europa - med et visst hell. Tilsvarende kan atomvåpen i krig brukes til å tvinge mindre land til kapitulasjon, bare med trusselen eller noen få bomber. Men for folk over hele verden er supermaktenes raketter en dødelig trussel. I rivaliseringa om overtaket er arsenalene bygd opp til et absurd nivå: Full atomkrig vil kunne rase alle større byer på den nordlige halvkule og drepe flere hundre millioner mennesker på under en time, og nye millioner ville dø av stråling i ukene etterpå. Det er ikke gitt at atomvåpenbruken ville bli så omfattende, selv i en storkrig. Mange nivåer at atomkrig er mulige, men alle ville påføre de angrepne ufattelige lidelser. Atomkrigsplanene er ved siden av massesulten i verden det uhyggeligste bevis på imperialismens destruktive karakter. På lengre seikt er atomvåpnene en trussel mot hele menneskehetens framtid.

Kravet om forbud mot alle atomvåpen er riktig, og kamp mot atomopprustningen er nødvendig og viktig. Denne kampen må i dag først og fremst rettes mot supermaktene, og like mye mot Sovjet som mot USA. Tendensen i vesteuropeisk "fredsbevegelse" til å rette motstanden ensidig mot USAs raketter og bagatellisere eller unnskyldte Sovjets opprustning er farlig og må bekjempes.

Som alternativ til atomstrategien må Norge og andre land som er truet av supermaktene styrke det konvensjonelle forsvaret.

Styrk sivilforsvaret - avvis dommedagspratet.

Ingen bør ha illusjoner om imperialismen. Faren for krig mellom supermaktene er stor, ingen vet hvor mye atomvåpen som vil bli brukt i en slik krig, og det vil ikke bli tatt "høflige" hensyn til om angrepne land sjøl har atomvåpen.

Et større atomangrep mot Norge vil drepe svært mange mennesker. Men organisert krigsutflytting, strålingsforsvar, matlagre og annen sivil beredskap vil også kunne redde svært mange. Slik beredskap vil også i seg sjøl gjøre atomangrep mindre fristende for en angriper. Denne beredskapen er elendig i Norge, og AKP(m-l) mener den må styrkes drastisk.

Mot dette hevder mange, både i "fredsbevegelsen" og i NATO-lojale kretser, at sivilforsvar er meningsløst, for "atomkrig er slutten på alt". Dette er faktisk galt, og i forhold til den reelle trussel befolkningen i Norge står overfor er det en kynisk og menneskefiendtlig linje.

OM FAMILIEN

Vår avdeling av AKP(m-l) har i møte den 19. august 1984 i forbindelse med debatten om det nye prinsipp-programmet drøftet spørsmålet om familien og de uttalelser og forslag som er kommet fram i debatten. Avdelinga vil uttale:

Vi mener at slike uttrykk som "å avskaffe familien" - "familien må oppløses" er uheldige og misvisende. Vi kan heller ikke se at uttrykkene er det korrekte uttrykk for de argumenter som er ført i marken for "å oppløse familien". Vi savner en klar, entydig definisjon av hva familien er. Vi ville si at en familie er et sosialt felleskap av mennesker som bor sammen og har omsorg for hverandre. Det kan være et ektepar, med eller uten barn, det kan være eldre mennesker som har søkt sammen, det kan være et søskenfelleskap eller det kan være samboerforhold som nå er blitt så alminnelige. Spørsmålet om juridisk bindende forhold er uten betydning i denne forbindelse.

Er det slike sosiale felleskap som skal avskaffes/oppløses? Hvis det ikke er det som menes, hva er det da som skal skje? Etter vår mening kan vi ikke se at det er sammenheng mellom begrunnelse og programatisk formulering fra de som går inn for "å avskaffe familien". Vi er enige om at samfunnet i langt større grad enn nå skal ha ansvareyt for omsorgen av barn, gamle og syke. Men skal det derfor være nødvendig å oppløse det sosiale felleskap som familien utgjør? Eller skal det settes en annen betegnelse på dette sosiale felleskap?

Vi mener det må være to hovedpillarer i den samfunnsmessige omsorg av mennesker i en slik gruppe eller fellesskap som en familie utgjør: De enkelte medlemmer av felleskapet og samfunnet. Prinsippielt må samfunnet ha hovedansvaret. Men det enkelte medlem av felleskapet har sin funksjon å skjøtte. Og skulle ikke vi som kommunister føle et felles, et kollektivt ansvar for omsorg for de som står oss nærmest? Sjølsagt skal vi også se ut over snevre grenser for det sosiale felleskap. Vi skal ha et ansvar for alle i samfunnet. I det framtidige kommunistiske samfunn må ansvar og omsorg for våre medmennesker være en grunnstein i samfunnets moral. Det følger vårt livssyn og det ideologiske og politiske grunnlag for det nye samfunn. Så langt vi kan se idag, vil sosiale enheter som familier av ulik sammensetning og karakter, bestå i en uoverskuelig framtid.

Å arbeide for at familien kommer ut av isolasjonen, at vi får et langt bedre og større fellesskap mellom enkeltmennesker, sosiale felleskap og samfunnet, at fullstendig likhet og likestilling mellom kvinne og mann blir gjennomført under alle forhold og vilkår, å arbeide for kortere arbeidstid for alle, det finner vi å være den mest presserende oppgave for oss idag. Vi er sjølsagt klar over at vår ideelle målsetting bare kan gjennomføres under sosialismen/kommunismen.

Vi vil uttale at vi finner at programformuleringen "avskaffe familien-oppløse familien" må ut av programteksten idet vi finner den teoretisk uklar og misvisende. I dette viktige og kompliserte spørsmål må kommunistene ikke gå så hurtig fram at vi taper kontakten med folket. Det vil slå tilbake på oss sjøl og hele vår bevegelse. Vi bør behandle spørsmålet om familien med det største ansvar og aktsomhet.

for avdelingen
Georg Vaagen

TIL SPØRSMÅLET OM HOVEDMOTSIGELSEN.

Jeg synes det er svakt at en ikke makter å komme fram til en oppfatning av hovedmotsigelsen i verden i dag (1984). SK begrunner sitt standpunkt dels med "dogmatisme" dels med "vet ikke". Jeg kan ikke se at det er forsvarlig å feie denne uenigheten under teppet på denne måten. Dertil så mener jeg at partiet (indirekte) tar stilling til dette problemområdet ved stillingstagener i enkeltsaker. Jeg er enig i at det er to "prioriterte" motsigelser som er de mest sentrale, så vurderinga må stå mellom disse. Jeg vil i korthet betegne de to: Nord/Sør (76-vedtaket) og Øst/Vest. Eksempler:

Afghanistan. Her er det mulig å støtte motstandskampen ut fra begge argumenttrekker. Og så langt jeg kan se er det partiets praksis. En støtter kampen pga. at et land i den tredje verden blir utsatt for overgrep/folkemord osv. En støtter frigjøringskampen fordi den bekjemper Sovjet, en oppadstigende imperialistmakt (deres kamp er vår kamp), dertil mange andre grunner som er utafør hensikten med dette skriveriet.

Nei Til Atomvåpen. Står en fast på 76-vedtaket, så åpner det for taktiske vurderinger, som stort sett ikke har kommet fram hos partiledelsen eller partipressa. (mulig feilaktig praksis) Havner en derimot på mindretallets forslag (Ø/V), så underbygger det den samme praksis - og med rette.

Jeg sjøl mener at hovedmotsigelsen i verden i dag (84) går Nord/Sør. Det er i den tredje verden at krigene imperialismen/sosialimperialismen fører, foregår. Det er der undertrykkinga, utsultinga, utbyttinga foregår i et omfang som historisk savner sidestykke. Rivaliseringa om Europa foregår på et helt annet nivå. I Europa blir befolkninga arbeidsløse, i 3.verden sultes de ihjel.

Jeg kan ikke se at det er "dogmatisk" å fastslå dette programmatisk. Jeg kan heller ikke forstå at det er så vanskelig å få øye på.

Peder.

REPLIKKER I SISTE RUNDE.

1.Proletariatets diktatur.

Programkomiteens flertall har oversatt "proletariatets diktatur" med "statsmakta til arbeiderklassen og det arbeidende folket", altså deling av statsmakta mellom flere revolusjonære klasser. Dette bryter med den marxistiske teorien om staten, som lærer oss at den "er et apparat til å opprettholde EN klasses herredømme over en annen" (Lenin i en forelesning om staten i 1919).

Nå finnes det riktignok unntak, også i vår tidsepoke: A)Nydemokratiet, som er republikken under det felles diktaturet til FLERE klasser, deriblant det nasjonale borgerskapet, og B)Folkedemokratiene i Øst-Europa etter 2.verdenskrig som var "makta til det arbeidende folket"(Dimitrov), grunnet på våpenmakta til Rødearmeen. Men ingen av disse to statsformene er proletariatets diktatur, sjøl om de kan være overgangsformer til sosialismen. I sitt forsvar for teorien om "det arbeidende folkets stats", bruker Steigan ei formulering i PP80, der det står at den sosialistiske FORFATNINGA må slå fast at "dette er staten til arbeiderklassens og det arbeidende folket og at han skal tene deira interesser"(Se bulletin nr.3 s.33). Samtidig underslår han at det på mange andre steder står at dette er arbeiderklassens stat: "Proletariatet tar makta i leiinga for det arbeidende folket"(s.94) "Men for første gang har arbeiderklassen statsmakta"(s.95) "Proletariatets diktatur er ein maskin som arbeiderklassen nytter..."(s.99) "staten til proletariatet"(s.99) "arbeiderklassen.. si eiga statsmakt"(s.105) "Det krev at arbeiderklassen får makta i alle land"(s.111) osv.

At Steigan underslår disse avsnittene, grenser til intellektuell uredelighet. Hvis han mener at den marxistiske statsteorien, og vårt gjeldende program, som bygger på denne, er ugyldig, får han heller gå ut og erkjenne det åpent. I løpet av debatten har det blitt påstått at proletariatets diktatur og formuleringene om at "arbeiderklassen har makta" og "arbeiderklassen er den herskende klassen", står i motstrid til prinsippet om klassealliansen, og at det kan føre til at vi må støtte "mindretallsdiktatur" osv. For å imøtegå dette, vil jeg peke på følgende fire forhold:

1) Arbeiderklassen kan ikke frigjøre seg sjøl uten å samtidig frigjøre alle andre arbeidende klasser. Derfor er proletariatets diktatur en garanti for endelig frigjøring for hele det arbeidende folket.

2) Arbeiderklassen er nødt til å stole på resten av det arbeidende folket for å vinne og holde på statsmakta i kampen mot borgerskapet og imperialismen. Dette er garantien for at arbeiderklassen ikke vil krenke alliansene med de andre gruppene innafor det arbeidende folket.

3) Proletariatets diktatur gir hele det arbeidende folket demokratiske rettigheter under arbeiderklassens sentraliserte ledelse. I forhold til undertrykkinga under imperialismen, betyr dette ei enorm utvidelse av frihetene for disse klassene.

4) De revolusjonære maktorganene bygger både på prinsippene om representativitet og valg. Det betyr at også grupper utafor arbeiderklassen vil bli representert i disse organene, både på lokalt og sentralt nivå.

Dissensen til E.Stø på s.63-64 i utkastet dekker disse standpunktene på en tilfredstillende måte, og må erstatte flertallets pkt.5.5.1. (Dette må innebære at også pkt.2.3.3.1 korrigeres tilsvarende.)

2. Byråkrati. (5.5.7, 2.3.3.1, 2.4, 5.5.1.3, 5.4.6, 5.5.5, 5.5.8, 5.6.2, 5.6.6)
Eli Winjum og Kjersti Botnedal har slåss heltemodig mot komiteflertallets "byråkratiske sosialisme", både i programkomiteen og i spaltene til Klassekampen. Jeg slutter meg fullt ut til standpunktet om at ikke minst dette forholdet, som gjennomsyrrer hele flertallets kapittel 5, gjør dette kapittelforslaget til det dårligste utgangspunktet for de endelige vedtaka på landsmøtet. Ikke desto mindre kan det se ut som om kampen om kapittel 5 er foreløpig tapt, og at man derfor må forholde seg til flertallsforslaget for å kunne delta i tranedansen. I nøden spiser fanden fluer.

Altså: De ovenfor nevne punktene må etter min oppfatning omskrives, slik at det kommer fram at spørsmålet om byråkratiet er et spørsmål om kamp. Byråkratiet kan utvikle seg innafor hhv. arbeiderklassens egne organisasjoner (parti og fagforeninger), de revolusjonære maktorganene, våpenmakta og skiktet av tjenestefolk i det sosialistiske statsapparatet. Men dermed er det ikke sagt at en som i hovedsak utfører kontorfunksjoner, nødvendigvis må bli byråkrat. Byråkrati står i motsetning til masselinje og ei korrekt tjen-folket-innstilling. Målsettinga for kampen må derfor være å svekke den første sida og styrke den andre, så lenge samfunnet er delt mellom de som i hovedsak utfører administrativt arbeid og de som i hovedsak utfører produktivt arbeid. Hovedmetoden for å løse dette spørsmålet, må være å stadig integrere de to funksjonene.

Kampen må føres både for å revolusjonere produksjonsforholda og overbygninga. KKP under Mao utviklet dette på flere områder. Stikkordsmessig: de to deltagelsene, deltidsarbeid-deltidstudium, å bli sendt ned, tre-i-en-grupper av ledere, teknikere og arbeidere, rekruttering til universitetene fra det arbeidende folket, rød og ekspert, politikk i kommandoen, studier i MLM på å tjene folket, masselinja og metoder for ledelse, kritikk- og koorigeringskampanjer mot sløsing, korrupsjon, privilegier, karrierisme, kommando-metoder osv. Det er viktig at ikke administrative jobber gir utsikter til høyere lønn eller andre former for personlige fordeler. Det er derfor viktig å innføre prinsippet om vanlig arbeiderlønn for disse folka. Videre at flest mulig av dem blir valgt og står ansvarlig overfor dem som har valgt dem. De må underkaste seg arbeiderkontroll og innsyn, ha rapportplikt og plikt til å besvare kritikk etter nærmere frist, og være avsettelige i valgperioden.

Skal denne kampen mot byråkrati føres framgangsrikt, slik at en hindrer framveksten av en byråkratisk klasse, må den føres på arbeiderklassens premisser. De som i hovedsak utfører administrativt arbeid, vil spontant motsette seg kravet om stadig å anvende mer tid til produktivt arbeid. Derfor må den politiske makta hele tida bli liggende hos arbeiderklassens. Organiseringa av de revolusjonære maktorganene og av våpenmakta må sikre dette. Programformuleringene om det "faktiske" og "nødvendige" byråkratiets "faktiske" kommandoposisjoner og statsmakt strider mot dialektikken. Dersom det får utvikle seg en ny byråkratisk klasse, og denne klassen i tillegg vinner den politiske makta, så er det en prosess og et spørsmål om klassekamp der arbeiderklassen har trukket det korteste strået.

3. Demokratiet. (5.5.8)

Debatten har gått i det vide og det brede om demokratiske rettigheter under sosialismen. Det ser nå ut som om det er brei enighet om at hele det arbeidende folket skal få nyte fulle demokratiske rettigheter, og det er bra. Det som ikke er fullt så bra, er at utkastet ensidig framhever demokratiet, samtidig som det neglisjerer den nødvendige sentralismen.

Mao er den som best har utvikla politikken for hvordan man løser motsigelser i folket under sosialismen. Vi kommer derfor ikke utenom ei sammenfatning av bidragene hans på dette området: "Det som skal brukes i folket er demokratisk sentralisme". "Men denne friheten er frihet med ledelse, ikke anarki." "Innafor folkets rekke er demokrati nøye forbundet med sentralisme og frihet med disiplin. Det er to motsetninger i en eneste enhet, motstridende såvel som forent, og vi må ikke ensidig framheve det ene på bekostning av det andre." (Bind V, s.399,400,401)

Et eksempel. Hele det arbeidende folket må trekkes med i diskusjoner om de økonomiske planene, og vedtak må fattes i samsvar med viljen til flertallet, på basis av disse grundige diskusjonene. Men når vedtak først er fattet, må samfunnet kunne kreve av sine enkelte medlemmer at de samvittighetsfullt setter planvedtaket ut i livet. De som saboterer planen må utsettes for kritikk, og hvis ikke det nytter, forføyninger. Prinsippprogrammet må få med og skrive ut de forskjellige metodene som blei utvikla under Mao: Prinsippene om "enhet-kamp.enhet", kritikk og sjølkritikk, "å la hundre blomster blomstre og hundre tankeretninger strides", "å åpne på vid gap"(dvs.ikke begrense kritikk- og korrigeringskampanjer til partiet og partimedlemmene aleine), bruk av massemøter osv.

4. Borgerskapet. (5.5.9, 5.5.8)

En annen feil etter min oppfatning er at utkastet undervirder styrken til den tidligere herskerklassen. Etter at arbeiderstaten har ekspropriert eiendommene deres og undertrykt kontrarevolusjonær virksomhet, vil medlemmer av denne klassen få nye demokratiske friheter "så lenge dei respekterer dei sosialistiske lovene". Dette er å be om trøbbel. Den tidligere herskerklassen er sveisa sammen, både seg imellom og med den internasjonale kapitalen, økonomisk og sosialt, med 1001 bånd. De har over 100 års erfaring med å styre, og har allerede i dag såvel åpne som hemmelige sammenslutninger. Nivået i kommunikasjonsteknologien gjør at de kan opprettholde og utvikle disse nasjonale og internasjonale forbindelsene, dersom det ikke tas særegne tiltak mot det.

Finn er inne på oppgava med å desorganisere borgerskapet i bulletin nr.3 s.26. Men har er ikke grundig nok etter min mening. Hjørnesteinen i dette arbeidet er den fullstendige oppløsninga av den tidligere statsmaskinen og hæren til dette borgerskapet. I tillegg mener jeg det blir nødvendig å flytte representanter for denne klassen til andre kanter av landet, sette dem i produktivt arbeid, SAMTIDIG som de fratas muligheten til å anvende moderne kommunikasjonsteknologi. Videre mener jeg det vil bli nødvendig å stille store deler av den tidligere herskerklassen UTAFOR demokratiet o kortere eller lengre tid, f.eks. ved å frata dem stemmeretten. Revolusjonens egen prosess vil gi svaret på hvem og hvor mange. Dette er noe ganske annet enn å

garantere dem denne retten, bare de avlegger et lydighetsløfte.

5.Partiet (5.5.10, 5.5.8, 5.7.4, 8.3.1)

Den marxistiske teorien lærer oss at partier er verktøy for klasseinteresser. Etter min oppfatning bryter utkastet mot denne teorien på flere punkter. Kommunistpartiet er partiet til arbeiderklassen, dens organiserte fortropp, og et helt nødvendig redskap for å vinne og holde på makta, og utvikle sosialismen henimot klasseløshet. Ideene om den armlengdes avstanden mellom partiet og den sosialistiske staten står i motstrid til dette. Spørsmålet om formelle juridiske særretter er et spørsmål som revolusjonen sjøl gir svar på. Det er slett ikke sikkert at det sosialistiske Norge vil kopiere f.eks. Kina på dette området. Men å påstå at en slik grunnlovsfesta særstilling er en "fare" og en "trussel"(s.70) er å avspore fra de VIRKELIGE farene, og dessuten en klar distansering fra alle de forsøka på sosialisme som verden hittil har opplevd.

I samme gata er påstanden om at anledninga til å stifte politiske partier er ei forutsetning for fri politisk diskusjon og kamp. Såvidt jeg veit er ikke organisasjonsfriheten tolket på denne måten i noe tidligere sosialistisk land. (Sjøl om flere av partiene fra FØR maktovertakelsen har fått fortsette) Det viktigste er likevel at utkastet nærmest oppfordrer til fraksjonsdannelser og splittelser innad i det arbeidende folket. Jeg ser for meg f.eks. "De sjøleienes kampforbund" eller "Statstjenestefolkas sosialistiske reformparti". Hvordan blir det å sette de vedtatte planene disiplinert ut i livet med slike "Petøfi-klubber"s propaganda om halsen, på tvers av produksjonspunkt og distrikt? Det er etter min mening på tide å gjøre opp med ideen om å sette likhetstegn mellom proletarisk demokrati og flerpartisystem.

6.Kontrarevolusjonen(5.6.2, 2.3.3.3, 5.5.5, 7.2.2.4)

En ting er å hevde at partiet ER faren. Noe annet å hevde at faren ligger i partiet:"Klassekampen i eit sosialistisk samfunn vert uomgjengelig spegla att i kommunistpartiet. Borgarskapet og den internasjonale imperialismen skjønar begge at skal ein få eit sosialistisk land til å degenera til eit kapitalistisk land, er det fyrst naudsynt å få kommunistpartiet til å degenerera til eit revisjonistisk parti."(Polemikken, bind III s.62-63)

Utkastet peker flere steder på det sosiale grunnlaget for en kontrarevolusjon, men svikter på å oppsummere lærdommene som går ut på at revisjonismen er de borgerlige elementenes politiske representant i partiet, og at linjekampen i partiet gjenspeiler klassekampen under sosialismen. Programkomiteen burde ha stilt seg oppgava med å analysere forbindelsen mellom det sosiale grunnlaget for kontrarevolusjonen på den ene sida, og de revisjonistiske politiske linjene, slik de har kommet til uttrykk under sosialistiske forhold, på den andre sida. De ser ut som om dette arbeidet må utstå til neste landsmøteperiode.

7. Revisjonismen (alternativt kap.6)

Etter det som er sagt i forrige avsnitt, går det fram at kampen mot revisjonismen og andre former for opportunisme får ei helt avgjørende betydning for ethvert kommunistparti. Degeneringa, oppløsninga og fargeskiftet til ei rekke kommunistpartier dokumenterer at revisjonismen av høyrekarakter allment sett er hovedfaren under kapitalistiske omgivelser.

Flertallet sprer programpunktene om revisjonismen og opportunismen rundt omkring i utkastet (6.1.2, 4.7.3, 7.2.2.1, 7.3, 8.4.4 osv.) mens mindretallet ønsker ei samla behandling av dette kampområdet. Dette er sjølsagt et uttrykk for prioritering, og Steigans forsøk på å bortforklare dette med morsomheter, faller ikke særlig heldig ut. (se f.eks. bulletin nr.4 s.5)

8. Kina (7.2.2.7. Nytt forslag)

Steigan har i flere sammenhenger etterlyst forslag til programformuleringer fra oss som hevder at Kina har blitt et kapitalistisk land. (Se f.eks. bulletin nr.2, s.8-9 og nr.3 s.35) Jeg skal derfor legge fram et punktvis forslag til en slik programtekst:

1. Hua Kuo Feng videreførte linja til Mao etter dennes død, med vekt på å fortsette revolusjoneringa av produksjonsforholda, og å bygge opp Kina til et stort og modernisert sosialistisk land. Ikke minst hans vektlegging på bevegelsene for å lære av Tachai i landbruket og Taching i industrien, har demonstrert dette.
2. Hua ledet et helt nødvendig oppgjør med den "venstre"-opportunistiske firerbanden, som saboterte produksjonen og den demokratiske sentralismen, og konsirerte for å tilrive seg makta i KKP, og dermed i staten.
3. "En tendens dekker over en annen". I ly av kampen mot firerbanden vokste de revisjonistiske kreftene i partiet under føring av Deng Xiao Ping.
4. På det 3.plenum i desember 1978 følte revisjonistene seg sterke nok til å ta et endelig oppgjør om makta i partiet, og dermed i staten. Det marxist-leninistiske senteret, med bl.a. Hua, var ikke sterkt nok, og tapte det avgjørende slaget om makta på dette plenumet.
5. Det sosiale grunnlaget for revisjonismen i KKP-ledelsen var byråkratene, de hvite ekspertene og de borgerlige intellektuelle. Etter kontrarevolusjonen har den nye ledelsen bevisst kjøpt opp kaderen på landsbygda som et tiltak for å holde på makta.
6. Den nye KKP-ledelsen karakteriserer sjøl det 3.plenum som "et avgjørende vendepunkt av vidtrekkende betydning". Fra da av har Hua vært politisk død i Kina, og de nye lederne har snudd opp/ ned på ei rekke politiske forhold, bl.a. vurderinga av Kinas nyere historie, Mao, internasjonale forhold, klassekampen under sosialismen, sosialimperialismen, den store polemikken osv.
7. De linjene som KKP-ledelsen sprer er "3.generasjons revisjonisme", og de representerer en stor fare for den

internasjonale kommunistiske bevegelsen. Dersom disse ideene får fotfeste, vil de rive grunnen under det som er igjen av M-L-organisasjoner.

8. Etter kontrarevolusjonen har KKP-ledelsen satt igang ei rekke tiltak som vil bidra til å skjerpe klassedelinga i det kinesiske samfunnet: produksjon for profitt, overgang til individuelt drevet landbruk, elitedyrking og skjerpa arbeidsdeling, økte lønnsforskjeller osv. Dette fører til en reproduksjon av kapitalistiske produksjonsforhold, som vil forsterke utviklinga ytterligere i negativ retning for de kinesiske massene.

Jeg håper jeg kan komme tilbake med dokumentasjon og underbygging i en annen sammenheng. Et forsøk på å yte dette svære spørsmålet rettferdighet, ville sprengte rammene for dette innlegget fullstendig. Det var bedt om et forslag til programtekst, og det foreligger hermed.

Til Steigans spørsmål om innvirkninga på tre-verden-teorien, er det følgende å si: Sjøl om Kina er blitt kapitalistisk, er det fortsatt et land i den tredje verden. Det er derfor ikke grunn i seg sjøl til å endre på sjølve teorien. Men det er klart at ei slik voldsom utvidelse av det kapitalistiske markedet som denne kontrarevolusjonen vil føre til, har stor innflytelse på verdenssituasjonen.

Å se an situasjonen "ei god stønn" (Steigan i bulletin nr.2s.8), hindrer oss bl.a. i å gjøre ei eksakt analyse av den internasjonale situasjonen. Også av den grunn bør vi komme til klarhet om fargen på Kina, framfor å skyve problemet foran oss på ubestemt tid.

Kjetil Strand

Red.anm. Dette innlegget til Kjetil Strand er forkorta. Det inneholder opprinnelig 17 replikker, hvorav altså 8 har fått plass i dette nr. av debatt-bulletinen. Årsaken er kort og godt lengden på innlegget - og at det kom inn etter at fristen var gått ut. Det forkorta innlegget legger beslag på 6 sider, i sin helhet ville det vært bortimot det dobbelte m.a.o. omlag 50% av hele bulletinen.

tk